

smalle weg komen daarboven in Zijn heerlijkheid. Uw Vader heeft goede oogen, Hij ziet alle uw behoeften. Voor vele jaren reeds heeft Hij ze gezien. De schoenen, die gij noodig hebt, Hij heeft ze reeds laten maken, zij liggen bij den schoenmaker; de kleeren, die gij noodig hebt, zij zijn óók reeds gereed, zij liggen bij den kleermaker; het brood, dat gij behoeft, het is reeds gebakken, het ligt bij den bakker. Hij heeft alles, alles reeds laten maken, en houdt het gereed! Hoe kom ik er echter aan? Ga gij maar voort te regeeren met uw drie, met uw vijf of honderd gulden, wanneer gij kunt, de wijsheid zal u wel gaan ontbreken. Alles hangt af van Gods vaderlijke hand, van Zijn goedertierenheid, van Zijn zegen. Wanneer wij het voor gewis houden, dat alles van den Vader komt, dan zullen wij in tegenspoed geduldig zijn: mijn ziel wees stil tot God, en wacht op Hem! Het wachten op Hem, het vasthouden aan Hem, dat brengt de vrucht. Hij zal het wel maken! Wanneer Hij komt met Zijn heil, zijn wij nog niet eens gereed.

Dat wij in voorspoed dankbaar zijn mogen, dat is nog een veel zwaarder stuk dan in tegenspoed geduldig te zijn; want tot het laatste noodzaken iemand de omstandigheden wel eens. Veel voorspoed maakt een mensch trotsch, maakt hem ijdel, het Evangelie wil de mensch wel aannemen, maar aan de wet wil hij zich niet storen, vooral niet aan de wet der liefde. Om in voorspoed dankbaar te zijn, om het te erkennen: „dit heb ik van Gods vaderlijke hand”, daartoe moet men van te voren eerst veel nood doorgemaakt hebben. Wanneer wij dan iets van God ontvangen, dan zullen wij het recht naar waarde schatten, anders niet. Dat moet echter de nuttigheid van de kennis der schepping en der voorzienigheid Gods zijn, dat wij in alle tegenspoed geduldig, in voorspoed dankbaar zijn, en ten derde: voor de toekomst een goed vertrouwen op onzen getrouwen God en Vader hebben zullen. Is Hij mijn God en mijn Vader, mijn Heiland en mijn Ontfermer, die mij tot op heden geleid heeft, zoo zal Hij mij ook voortaan leiden en beschermen, want zonder Zijn bescherming gaan wij verloren.

Wanneer Hij het ons niet schenkt, zoo hebben wij niets. Wij kunnen echter voorwaar een goed vertrouwen hebben op dien God, die alles alzoo in Zijn hand heeft, dat de een tot den ander zeggen moet: alle schepselen, of zij willen of niet willen, moeten een verbond hebben met hem, met wien God een verbond gemaakt heeft! En dat hij getroost spreke: Hij zal mij doorhelpen door alle kwaad, er door heen leiden in Zijn eeuwig rijk! Amen.

HIJ HING AAN HET HOUT IN ONZE PLAATS.

VRAAG EN ANTWOORD 39.

Vraag: Heeft het iets meer in, dat Hij gekruisigd is geweest, dan dat hij een andere dood gestorven ware?

Antwoord: Ja, want daardoor ben ik zeker, dat Hij de vervloeking, die op mij lag, op zich geladen heeft, want de dood des kruises was van God vervloekt.

De Heere is rechtvaardig in Zijn spreken en rein in Zijn richten; ook waar Hij ons veroordeelt, wordt Hij verhoogd. Hoe meer wij een klap op ons hoofd krijgen, wij met onze gedachten, als waren wij wijs en als wisten wij wat goed en kwaad is, des te meer wordt de Heere God verhoogd. En juist dan zijn wij er gelukkig aan toe, als de Heere zich alzoo verhoogt, dat Hij ons met al onze zaken en aanmatigheden veroordeelt en te gronde richt. Dat doet Hij alleen daarom, opdat wij leeren eens voor altijd een streep te halen door onze naam, door ons zijn en ons doen en afhankelijk te zijn en te blijven van Zijn goedertierenheid en genade. Wij hebben het noodig, dat wij voortdurend onze zonde en vervloeking recht grondig leeren kennen en daartoe gebruikt de Heere God zijn wegen en middelen: allerlei omstandigheden en verhoudingen van dit leven. Wij kunnen nooit genoeg ter harte nemen, wat wij hooren bij het vieren van het Heilig Avondmaal en wat ons Formulier tot waarachtige zelfbeproeving zegt: „Ten eerste bedenke een ieder bij zichzelf zijn zonde en vervloeking, opdat hij zichzelf mishage en zich voor God verootmoedige: aangezien de toorn van God tegen de zonde zoo groot is, dat Hij die (eer Hij deze ongestraft liet blijven) aan Zijn lieven Zoon Jezus Christus met de bittere en smadelijke dood des kruises gestraft heeft”. Zeer gaarne willen wij daarvoor de ooren sluiten en er niet op letten. Maar wij moeten toch bedenken, een ieder bij zichzelf, onze zonde en onze vervloeking, dat wij, — dat de mensch op zichzelf voor God vervloekt is, dat Gods vloek op hem ligt. In het dagelijksche leven wordt iemand bespot, uitgelachen en

te schande gemaakt, wanneer hij, na voorgegeven te hebben iets kunstigs en schoons tot stand te kunnen brengen, alles daartoe aangewend hebbende, toch blijkt niets te vermogen. Wij allen zullen iemand kleinachten, ja verachten, die meent iets te kunnen, iets te weten en iets te zullen en toch in plaats van iets uit te richten, slechts schade aan de zaak doet en haar bederft. Is dit nu een zaak van zoodanige aard, dat daardoor een schade voor het algemeen ontstaat of de eer van een aanzienlijk man of de majesteit van den koning aangerand wordt, dan vooral moeten wij zulk een aanmatiging verfoeien. Wij allen echter zijn geneigd, ons iets aan te matigen, dat wij toch in 't geheel niet zijn, en ook volstrekt niet kunnen. Ik denk hier aan de hoofdsom van Gods geboden: liefde tot God en den naaste. Van de liefde tot God hebben wij, zooals wij bestaan en leven, maar zeer weinig begrip; maar van de liefde tot den naaste hebben wij wel eenig begrip, in zooverre wij namelijk voor onszelf aanspraak maken op de liefde van den naaste. Of wij echter den naaste overlast aandoen, hem plagen, kwellen en krenken, allerlei dingen van hem weten te vertellen, waarmee wij zijn naam smaden en hem schande aandoen, dat nemen wij niet zoo nauw, hoewel wij toch ook de Catechismus hebben geleerd. Maar nu vraagt God: „Hoe kunt gij Mij liefhebben, dien gij niet gezien hebt, indien gij uw broeder haat, dien gij gezien hebt?” (1 Joh. 4 : 20). Wanneer wij maar op dit ééne letten, dan moeten wij ook onze vervloeking bedenken. Want het is toch werkelijk schandelijk, dat de eene blinde den andere om zijn blindheid bespot. Het is toch werkelijk schandelijk, dat iemand, die zelf geen zorg draagt voor zijn huishouding, op de huishouding van een ander ziet. Dat de lamme den lamme, de zieke den zieke bespot, omdat deze lam, omdat deze ziek is. Smadelijk is het, dat één moordenaar een ander beschimpt, die zelfs onschuldig is. En wat al zonde komt er te voorschijn, wanneer wij eens door Gods Wet onderwezen worden, wanneer deze tuchtmeester ons bij de hand neemt en er ons opmerkzaam op maakt, hoe wij, de gebreken van anderen ziende, niet letten op onze eigen gebreken. Vergeten wij niet, dat de zonde tegen den naaste ook een zonde is tegen God. God wil van ons volstrekt geen vroomheid, Hij wil ons als goddeloozen rechtvaardigen, maar Hij zegt enkel dit: Ik heb u om niet van Mijn honig gegeven; wilt gij Mij danken, breng uw naaste dan ook een weinig van hetgeen u zoo heerlijk heeft gesmaakt; Ik heb u uit loutere genade vergeving geschonken en uw gansche onmetelijke schuld u kwijtgescholden, eisch nu

ook niet onbarmhartig de kleine schuld van uw broeder! (Vergel. Matth. 18 : 23—35). Ik moet u hierop opmerkzaam maken. Onze Gemeente telt maar ruim duizend zielen, wij leeren elkander dus onderling veel beter kennen dan het mogelijk is in een Gemeente, die vele duizenden leden telt, maar die verstrooid zijn en zonder tucht leven. Een weefsel nu is slechts half klaar, als men enkel de schering heeft; eerst wanneer men de spool met de inslag er door laat gaan, krijgt men een geheel en daar gaat het om.

Indien wij nu bij zulke zonden onze vervloeking moeten erkennen, om niet te spreken van onze zonden tegen God, dan moet dit bij ons behoefte en verlangen naar troost werken en wel naar deze, dat, waar wij onze zonde erkennen en belijden, wij de zekerheid mogen hebben, dat onze zonde en vloek voor God niet meer op ons ligt, maar van ons is weggenomen. Wij hebben geen troost, zoo wij ons niet doemwaardig achten en gevoelen. Als wij echter voor God komen als zulken, die verdoemenis en vloek verdiend hebben, dan hebben wij de troost noodig en verkrijgen die ook, deze troost nml.: Christus heeft mijn vloek op zich genomen, heeft die van mij weggenomen. En dat weet ik, daarvan ben ik zeker en gewis, doordat Hij niet een gewone dood gestorven is, maar de *kruisdood*, want de kruisdood was door God vervloekt.

Deze troost houdt de Catechismus ons voor in vraag en antwoord 39. „Heeft het iets meer in, dat Hij gekruisigd is geweest, dan dat Hij een andere dood gestorven ware?” Antwoord: „Ja, want daardoor ben ik zeker, dat Hij de vervloeking, die op mij lag, op zich geladen heeft, want de dood des kruises was van God vervloekt”.

Wie naar waarachtige troost verlangt, die vindt voorzeker in deze vraag en dit antwoord genoeg. Wie deze vraag en dit antwoord recht verstaat, moet zalig leven en getroost sterven en zal ook de zekere waarborg voor zijn dagelijksch brood en tijdelijk doorkomen daarin vinden. De rijke zie hier niet op zijn schatten, maar roeme in zijn geringheid en zegge: Ik heb een nog veel grootere schat in mijn Catechismus, dat is een parel, die ik met alles, wat ik heb, niet kan betalen.

De vraag wordt gedaan ten behoeve van een ziel, die verslagen en verbroken ternederligt vanwege haar zonde en voor Gods toorn vergaat. Zij wordt gewezen op Christus' dood aan het kruis. En deze beschouwende spreekt zij: Zeg mij, heeft dit niet nog een gansch bijzondere beteekenis, heeft God niet nog iets gansch bijzonders daarmee op het oog gehad, dat de Heere

Jezus aan een kruis gestorven is? Nu wordt haar in de Catechismus het antwoord in de mond gelegd: „Ja, want daardoor ben ik zeker, dat Hij de vervloeking, die op mij lag, op zich geladen heeft, want de dood des kruises was van God vervloekt”.

Dit antwoord nu heeft de Catechismus niet van zichzelf, maar de schrijver van de Catechismus heeft het gevonden in de nood zijner ziel. Als hij zegt: „want de dood des kruises was van God vervloekt”, dan wil hij daarmee te kennen geven: wie aan het kruis hing, die was door God vervloekt. Dit heeft de Catechismus niet van zichzelf, maar heeft het in de Schrift gevonden. De Apostel Paulus schrijft, Gal. 3 : 13: „Christus heeft ons verlost van de vloek der Wet, een vloek geworden zijnde voor ons, want er is geschreven: Vervloekt is een ieder, die aan het hout hangt”. De Apostel heeft dit dus ook weer niet van zichzelf, hij zegt immers: het staat geschreven. O, dat wij ons toch steeds alleen met de troost der Heilige Schrift lieten troosten! Slechts dan wordt het ware en goede fundament, de rechte grond in de ziel gelegd, wanneer men steeds acht geeft op hetgeen geschreven staat. Als wij hier nu nagaan, wat geschreven staat, moet ons dit tot bijzondere onderwijzing en bevestiging dienen; wanneer gij toch leest, wat hier de Apostel Paulus en volgens hem de Catechismus zegt, kon het zijn, dat het u evenwel niet recht duidelijk was, waarom juist de kruisdood van God vervloekt was.

Welnu, dat lezen wij in het vijfde Boek van Mozes; van daar heeft de Apostel het. Hoofdstuk 21 : 22 en 23 staat geschreven: „Wanneer in iemand een zonde zal zijn, die het oordeel des doods waardig is, dat hij gedood zal worden en gij hem aan het hout zult opgehangen hebben, zoo zal zijn dood lichaam aan het hout niet overnachten, maar gij zult het zekerlijk ten zelve dage bewaren: want een opgehangene is Gode een vloek. Alzoo zult gij uw land niet verontreinigen, dat u de Heere uw God ten erve geeft”. Wat Paulus nu in de Brief aan de Galaten zegt, heeft hij uit deze woorden afgeleid. Hier staat: een opgehangene is Gode een vloek; Christus nu was een Opgehangene, dus was Christus Gode een vloek. Paulus had volkomen het recht, om deze gevolgtrekking te maken. Mocht nu echter iemand komen en zeggen: Dat kan van Christus niet waar zijn, want Hij was immers zonder zonde, Hij was immers onschuldig! Zoo zou de Apostel antwoorden: Wat geschreven staat, dat staat geschreven. En hoewel Christus onschuldig was, Hij was nochtans bij God vervloekt. Gaat gij nu echter

voort en vraagt gij, hoe dit toch mogelijk is, dan ontvangt gij van Paulus dit antwoord: Christus was bij God vervloekt als een Opgehangene in onze plaats. Daarom heeft Paulus de woorden niet aangehaald naar het Hebreeuwsch, maar naar de Grieksche vertaling der Zeventig. Naar het Hebreeuwsch lezen wij: „want een opgehangene is Gode een vloek”, maar in de vertaling, die de Apostel gevolgd heeft: „Vervloekt is een ieder, die aan het hout hangt”. Het „voor God” of „Gode” heeft de Apostel niet, en wel daarom niet, omdat hij ons Christus voorhoudt als gekruisigd in onze plaats. Ook gebruikt hij nog een ander woord voor „vervloekt”, dan in de Grieksche vertaling staat, een sterke uitdrukking en zegt eigenlijk: Vloek ligt op een ieder, die aan het hout hangt.

Maar nu is het de vraag, of wij niet nog iets meer daarin kunnen zien of niet God zelf daarin afgeschaduwd heeft de dood van Christus aan het kruis, zoodat wij dus niet alleen de gevolgtrekking maken: Alle opgehangenen zijn Gode een vloek, Christus was een Opgehangene, dus was Hij een vloek. Maar ook bedenken: toen God dit zeide, heeft Hij op Christus gezien, die aan een kruis of hout zou worden genageld of gehangen voor ons.

Maar, waarom was juist een opgehangene Gode een vloek? Waarom niet evengoed iemand, die bijv. gesteenigd was? En verder: welke zonde is het, die het oordeel des doods waardig is, waarom iemand gedood werd door hem op te hangen? De Joodsche geleerden zeggen: het is de zonde der afgoderij, der Godslastering, der ongehoorzaamheid. Wij willen dit aannemen, hoewel wij in de Boeken van Mozes niets daarover vinden. Zooveel is zeker, het was een zware, vreeselijke zonde, een schrikkelijke, afschuwelijke, schandelijke misdaad, die begaan was. Maar dit is ook zeker, dat er allerlei schandelijke en gruwelijke zonden geweest zijn, waarom iemand toch niet werd opgehangen. De zaak wordt ons slechts uit één plaats in de Boeken van Mozes duidelijk, waar het aan een hout opgehangen worden als straf voorkomt. Wij lezen namelijk Num. 25 : 1 vv.: „En Israël verbleef te Sittim en het volk begon te hoereeren met de dochters der Moabieten”. Bileam had koning Balak een listige raad gegeven. Hij wist: dit volk is door niets te schaden en uit te roeien, maar het volk heeft een zwakke zijde, wanneer wij het daarin aantasten, kunnen wij het wel verderven (Num. 31 : 16). Alle volkeren zijn hun afgoden getrouw, getrouw dikwijls tot in de dood. Hun afgoden mogen de afschuwelijkste gedaanten hebben en hun godsdienst alle

redelijkheid in het aangezicht slaan, daar vragen zij niet naar. Zij schamen zich niet, zich openlijk neer te werpen voor een afgod en dien te aanbidden. Gods volk echter heeft een steenen hart, heeft een hoerenhart, het is een ontrouw volk. God moet Zijn uitverkorenen met onbegrijpelijke goedertierenheid en trouw bij zich houden, anders loopen zij elk oogenblik van Hem weg. Geen volk, dat zich voor de schandelijkste, de dwaaste godsdienst schaamt, maar het volk, dat de ware Godsdienst heeft, schaamt zich daarvoor. Dat wist Bileam. Welaan, dacht hij, het volk in deze zwakke zijde aangetast en wij zullen het wel in onze macht krijgen! Zendt slechts eenige schoone maagden in het leger, dan zullen zij zich buigen voor onze goden en de Heere zal hen verwerpen en ombrengen. Zoo gezegd, zoo gedaan. „En het volk begon te hoereeren met de dochteren der Moabieten. En zij noodigden het volk tot de slachtoffers van haar goden”. Ik kan u niet beschrijven, hoe dat wel toeging, maar het zal u eenigszins duidelijk worden, wanneer gij in uw gedachten de een of andere openbare feestelijkheid of vermakelijkheid samenvoegt met het opgaan ter kerk en gij dus kerk en openbare vermakelijkheid vereenigt, zoodat men dus eet en drinkt, banketteert en pret maakt en daarbij toch steeds nog een Christelijk tintje bewaart. „En het volk at”; en wanneer men gegeten heeft, en verzadigd is van de kostelijke spijzen, maakt men den goden een compliment — „en boog zich voor hare goden”. En Israël koppelde zich aan Baäl-Peor. Het is schrikkelijk, dit te lezen. Wanneer hier stond: *een leeuw liet zich bijtén door een haas*, was het nog bij lange na niet zoo ongerijmd, Israël, het leeuwenvolk, door niets te overwinnen, koppelt zich aan Baäl-Peor, aan een schandelijken afgod! Het is niet oorbaar, openlijk in boeken te schrijven, nog veel minder voor een Christelijke Gemeente uit te spreken, — de eerbaarheid verbiedt het, — welk een schandelijke afgod deze Baäl-Peor was en aan dezen koppelt zich Israël, het leeuwenvolk, dat door niets te overwinnen was! „Toen ontstak de toorn des Heeren tegen Israël, en de Heere zeide tot Mozes: Neem al de hoofden van het volk, en hang ze den Heere tegen de zon, zoo zal de hittigheid van des Heeren toorn gekeerd worden van Israël”. — Wij zien hier dus een openlijke overtreding, een openlijke schanddaad, begaan door Gods volk, in het aangezicht van de hemel, in het aangezicht van God en alle heilige engelen, in het aangezicht van Mozes, den trouwsten knecht des Heeren, in het aangezicht van hel en duivel! En Mozes kon niets doen. Dat blijkt uit Vers 6: „En

ziet, een man uit de kinderen Israëls kwam en bracht een Midianietische tot zijn broeders voor de oogen van Mozes en voor de oogen van de gansche vergadering der kinderen Israëls, toen zij weenden voor de deur van de tent der samenkomst!” Terwijl dezen dus huichelachtig weenden en geen hand wilden uitsteken, werd openlijk zulk een zonde en misdaad, zulk een schanddaad bedreven! Deze misdaad moest gestraft worden, hierom moest zij gestraft worden: men heeft openlijk zijn eer, de eer van Gods Naam, aan den schandgod overgegeven. De hemel heeft daarover geweend, de hel heeft daarover gelachen! Openlijk zal nu ook de straf worden voltrokken en door allen worden gezien: gehangen zullen zij worden! Gelijk zij hun eer voor den schandgod ten toon hebben gesteld, zoo zullen zij allen te zamen hangen aan een hout, als een gruwel zullen zij voor God, de engelen en de wereld aan de galg hangen! Maar hoe? Zal nu God al Zijn volk, Zijn gansche Israël, dat gezondigd heeft, aan het hout laten hangen? Zullen zij allen als voorwerpen van afschuw, als een gruwel voor God openlijk worden opgehangen? Zij hebben het verdiend, zij hebben het allen verdiend, daar zij niet zijn opgestaan om Mozes te helpen. Maar neen, dat doet God niet! „Hij weet wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde, dat wij stof zijn”. Daarom neemt Hij de hoofden van het volk. Die zullen Hem ter verzoening worden gegeven in plaats van het gansche volk, en tegen de zon zullen zij opgehangen worden. Daar hangen zij nu, de hoofden van het volk, als voorwerpen van afschuw, als een gruwel aan het hout. De misdaad en de vloek is op hen gekomen. Maar in de oversten hangt eigenlijk het gansche volk aan het hout. God laat nu Zijn toorn, Zijn vloek komen op de gehangenen. Dezen hangen hier dus plaatsbekleedend, zij dragen de zonde van het gansche volk, zij brengen aan de wraakeischende gerechtigheid van God genoegdoening, nu zij aan het hout hangen. Het volk ziet het en deze aanblik predikt hun: Gij wildet niet genieten het heerlijke, dat de aarde u gaf, maar naamt hetgeen de hel u aanbood; gij wildet niet genieten hetgeen de hemel u schonk, maar in aanmatiging, als waart gij vervuld met het hemelsche, hebt gij uw eer aan Baäl-Peor gegeven! Gij zult nu geen hemel en geen aarde meer hebben, maar zult gehangen worden aan het hout, opdat het gansche volk zie, wat het in dezen Baäl-Peor heeft, opdat het in een voorbeeld zie, welk een rechtvaardig God Ik, de Heere, ben, en welk een wraak Ik neem, wanneer men Mijn eer schendt! En het volk staat daar, ziet het aan en moet op zijn borst slaan en

zeggen: O God! ik was het waardig hier te hangen als een vloek, een gruwel voor U! Maar Gij laat mij leven, Gij wonderbare, barmhartige God! Gij laat de gloed van Uw toorn ontbranden tegen de oversten. Dezen moeten mijn vervloeking dragen!

Zoo hebben wij hier dus een schaduw, een beeld van hetgeen onze lieve Heere en Heiland was, toen Hij aan het kruis hing als een vloek, om van ons de vloek weg te nemen. Deze geschiedenis brengen wij in verband met Deut. 21 : 22: „Wanneer in iemand een zonde zal zijn, die het oordeel des doods waardig is, dat hij gedood zal worden”, — dat men niet met hem doet zooals anders, maar hem aan het hout zal opgehangen hebben. Wie voor zijn misdaad de dood ondergaan heeft en gestorven is, die is gerechtvaardigd van zijn zonde, zoodra hij gestorven is. Hier hebben wij echter een misdaad, waarop de dood stond, maar waarbij de overtreder niet alleen moest sterven, maar ook nog in de dood op het hoogste gesmaad en ont-eerd worden, waar al de schande van zijn misdaad aan hem bezocht moest worden, door hem aan een hout te hangen, zoodat hij in zijn dood al de schande en de smaad van zijn misdaad moest dragen en als een gruwel en een schandvlek hing voor het oog der wereld. — Welke zonde is dat dan nu? Wij hebben zulk een zonde gezien in de geschiedenis met de Midianietische. Wat voor een zonde was het dan? Ik kan het niet zeggen: de eerbaarheid verbiedt dit. Het was een zonde, waarbij alle gevoel van eer en waardigheid in de laagste laagheid onderging. Was het afgoderij, was het Godslastering? Voorzeker vinden wij in de geschiedenis met Baäl-Peor afgoderij en heeft de liefde tot het vervloekte vleesch de menschen daartoe gebracht. Was het Godslastering? Zeker was hier Godslastering! Was het ongehoorzaamheid? Ja, ook dat is het geweest! Staat het in verband met hetgeen wij in hetzelfde 21ste Hoofdstuk, vers 18 vv. lezen: „Wanneer iemand een moedwilligen en wederspannigen zoon heeft, die de stem zijns vaders en de stem zijner moeder niet gehoorzaam is; en zij hem gekastijd zullen hebben en hij naar hem niet hooren zal, zoo zullen zijn vader en zijn moeder hem grijpen, en zij zullen hem uitbrengen tot de oudsten zijner stad, en tot de poorte zijner plaats, en zij zullen zeggen tot de oudsten zijner stad: Deze onze zoon is afwijkende en wederspannig, hij is onze stem niet gehoorzaam, hij is een brasser en zuiper. Dan zullen alle lieden zijner stad hem met steenen overwerpen, dat hij sterve. En gij zult het booze uit het

midden van u wegdoen. Dat het gansche Israël hoore, en vreeze”?

Zeker is het, dat het Sanhedrin onzen Heere Jezus Christus heeft veroordeeld met de uitroep: „Ziet, nu hebt gij Zijn Godslastering gehoord: wat dunkt ulieden?” En allen zeiden: „Hij is des doods schuldig!” Zeker is het, dat de Joodsche Talmud zegt: Jezus is gehangen als een duivelskunstenaar, die het vrome Israël verleid heeft tot allerlei schandelijke afgoderij. Zeker is het, dat Adam ongehoorzaam geweest is aan Gods Woord en het openlijk ontheiligt heeft. Zeker is het, dat wij, deze twee verzen goed beschouwende, in weinige woorden hier de gansche lijdensgeschiedenis des Heeren lezen. — „Wanneer in iemand een zonde zal zijn, die het oordeel des doods waardig is, dat hij gedood zal worden, en gij hem aan het hout zult opgehangen hebben.” Christus heeft geen zonde gekend noch gedaan, geen zonde was in Hem. Zij vonden dus geen zonde in Hem en nochtans oordeelden zij Hem des doods waardig. Zoo zien wij dan ook, hoe Gods Woord dit gezegd heeft met het oog op Christus. Gods hand en raad heeft het zoo geleid, dat de Joden onder de heerschappij der Romeinen gekomen zijn, opdat Christus zóó zou gedood worden, namelijk door Hem aan een hout te hangen. Zijn lijk is niet de nacht over aan het kruis gebleven, maar Gods bevel luidde: „Gij zult het ten zelve dage begraven.” Daarom verwekte Hij Jozef van Arimathea en Nicodemus, opdat zij tot Pilatus gingen en om het lijk des Heeren Jezus verzochten. — Maar dit blijft staan: Een opgehangene is Gode een vloek. De Heere Jezus verzoende God slechts daardoor, dat Hij deze straf alzóó droeg en aan het kruishout hing als een vloek. Zoolang de mensch aan het hout hing, was hij Gode een vloek. Maar zoodra de zon ten ondergang neigde, was God door zijn gehangen-zijn verzoend. Dat weten wij van Christus. Hij hing aan het hout als een vervloekte, Hij droeg de vloek. Dat vernemen wij wel uit Zijn roepen: „Mijn God, Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten?” Maar toen Hij daar zoo hing, ontzette zich de zon, zij verbleekte en verdonkerde en kon het niet langer aanzien. Maar eer de zon onderging, had Hij God verzoend en riep: „Het is volbracht!” Hij werd in de aarde gelegd en nam de onreinheid, die de opgehangene over de aarde bracht, weg en mede in Zijn graf. En, was voorheen de aarde vervloekt, thans, nu Hij daarin sloop, was zij gezegend.

Ik herhaal het: „Een ieder bedenke bij zichzelf zijn zonde en vervloeking, aangezien de toorn van God tegen de zonde zoo

groot is, dat Hij die (eer Hij deze ongestraft liet blijven) aan Zijn lieven Zoon door de bittere en smadelijke dood des kruises gestraft heeft". Weet gij dan ten laatste niet meer, waar met zonde en schuld, waar met de afgoderij, Godsclastering, ongehoorzaamheid en het aanhangen van Baäl-Peor, waar met dat alles te blijven, — o, bidt, dat u de oogen mogen geopend worden, om op het kruis te zien en dat gij deze troost moogt deelachtig worden: Duivel, zegt gij, dat ik vervloekt ben, — hier hangt mijn vloek tegen uw vloek!

De herhaling van het een en ander moge u niet verdrieten. Het is wel zoo, dat wij, hetgeen wij eenmaal hooren van de heerlijke Waarheid, meenen goed gehoord te hebben. Maar in de Gemeente komt het wel aan de dag, hoe weinigen er goed hooren. Al hebben wij ook de prediking goed gehoord, wij zullen onszelf toch kwalijk weten te helpen, zoo wij de troost noodig hebben. Intusschen door de prediking, door de leer moeten wij toch de troost ontvangen.

Is iemand nu een kind van God, dan zal hij dikwijls de vloek gewaar worden en voor God moeten komen als een vloekwaardige, als een gruwel, als iemand, die waard is als een voorwerp van afschuw voor God en Zijn heilige engelen opgehangen te worden. Dat ligt in het gevoel van een ieder, die gevoel heeft van hetgeen recht voor God is. Waar men zich alzo doemwaardig ziet voor God, daar is het ons onmogelijk om te komen tot het: Christus is een vloek geworden voor ons. Wanneer wij diep terneergebogen zijn, moet God zelf de troost op ons hart binden en daarin uitstorten, zullen wij met de Catechismus uit ervaring zeggen en getroost belijden: Ik ben zeker, dat Christus de vervloeking, die op mij lag, — de vervloeking, die ik verdiend heb, die ik op het oogenblik in mijn ziel gevoel en er-vaar, — op zich geladen heeft; want de kruisdood was van God vervloekt, d.w.z. hij, die door ophanging aan een hout gestorven was, was als opgehangene Gode een vloek. Er was in hem een zonde, hij deed de zonde niet alleen, maar zij was ook in hem. Een zonde is het, die hij alzo aanhing, waarover hij zijn gedachten liet gaan, een wrevel in zijn binnenste. Niet maar een zonde, die door hem gedaan werd en waarmee het dan uit was, maar die diep in zijn binnenste, in hart en nieren zat. Maar nu ook geen zonde, die hij alleen begaan heeft, maar die te gelijk in het gansche volk zit, zoodat, wanneer men een groote zak had en het gansche volk daarin wierp, de een gelijk zou zijn aan den ander. Een vreeselijke zonde was het, waarom

hij des doods schuldig was en niet alleen gedood, maar ook aan een hout gehangen werd. Het was een openlijke zonde en deze moest ook openlijk gestraft worden. Alle zonde komt eenmaal aan het licht, er kan geen zonde verborgen gehouden worden. Daarboven is een boek, de alwetendheid van den rechtvaardigen God, daar wordt alles opgeschreven. En wiens zonde niet bedekt is, in die zin, zooals wij dat Ps. 32 : 1 lezen: „Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is”, — diens zonde zal openbaar worden in de oordeelsdag, wanneer Christus zal komen op de wolken des hemels. Dan komt alles uit, dan komt alles aan de dag. Deze straf echter van het opgehangen worden, was, zooals wij uit Numeri 25 hebben gezien, een straf, die iemand leed als plaatsbekleeder. De hoofden van het volk moesten opgehangen worden, maar zij hebben deze straf niet gedragen voor zich alleen. Ja, wel zijn zij gestraft om hun nalatigheid, maar om deze niet alleen, anders zou er niet op volgen: „zoo zal de hittigheid van des Heeren toorn gekeerd worden van Israël”. Op deze oversten heeft dus de Heere de hittigheid van Zijn toorn doen aankomen. En zij zijn dus als plaatsbekleeders voor het gansche volk, dat deze straf verdiend had, aan het hout opgehangen. Zoo was het dus een openlijk ten toon stellen, waarbij de vloek op zulk een opgehangene kwam, maar tevens weggenomen werd van hen, uit wier midden hij genomen en voor wie hij, om een voorbeeld te stellen, aan het hout werd gehangen.

Wanneer God gezegd heeft: „een opgehangene is een vloek”, dan kan men met recht daaruit afleiden, dat alle opgehangenen vervloekt zijn. Maar God heeft dit voor oogen gehad als een heenwijzing op Christus, als een afschaduwing van de kruisdood van Christus. Nu zegt de Apostel niet enkel: „Vervloekt is een ieder die opgehangen is”. Maar hij spreekt naar de Grieksche vertaling met nadruk aldus: „Vervloekt is een ieder, die aan het hout hangt”. Het woord „vervloekt worden” wil eigenlijk zeggen: gering geacht worden, veracht, verafschuwd worden, weggestooten, verworpen worden, voor God een gruwel zijn, aangezien er bij God enkel toorn, afschuw en tegenzin tegen de zonde is, vanwege Zijn gerechtigheid en heiligheid. Het woord „hangen” beteekent eigenlijk in de eerste plaats: tot overste maken, maken dat iemand hoog verheven is. In deze beteekenis vinden wij het ook Jes. 52 : 13: „Ziet, Mijn Knecht zal verstandelijk handelen. Hij zal verhoogd en verheven, ja zeer hoog worden”. Merkt gij nu, wat dat zeggen wil? Hij zal hoog zitten in glans, macht en majesteit, — ja, wel in

Gods oogen, maar zeker niet in de oogen van alle vleesch. Want dit: „Hij zal zeer hoog en verheven zijn”, wil niets anders zeggen dan: Hij zal aan de galg gehangen, aan het hout genageld worden. Men ziet ook wel uit vers 14, wat de beteekenis is. Want daar heet het: „Gelijk als velen zich over U ontzet hebben, alzoo verdorven was Zijn gelaat, meer dan van iemand en Zijn gedaante, meer dan van andere menschenkinderen”. Dit kon immers niet waar zijn, wanneer dit „zeer hoog en verheven zijn” niet te verstaan ware van Zijn smaad en Zijn schande, dat Hij voor ons een vloek heeft willen worden. Dat dit in Gods oogen de hoogste heerlijkheid was en is, dat is voorzeker wat anders. Maar voor de Wet, volgens de waarheid naar de letter, voor de wereld, voor het vleesch was het de grootste schande, spot, smaad en hoon, waaraan de Knecht des Heeren was blootgesteld, toen Hij aan het kruis hing. — Zoo beteekent dus dit „hangen” allereerst: tot een vorst maken, verhoogen en ten laatste ook hangen. Zoo is dus Christus genomen uit het midden der anderen, uit het midden van Gods volk en is hoog verheven en verhoogd. Hij is aan het kruis gehangen en was daar hoog verheven.

Evenwel, hoe staat het nu daarmee, dat Hij als Opgehangene een vloek was? Sommigen zeggen: niet als Opgehangene was Jezus een vloek, maar de vloek lag te voren reeds op Hem vanwege de zonde! Maar neen, Hij was als Opgehangene een vloek.

God geeft ons de aarde en heeft ook voor ons de hemel gemaakt. Op de grond zullen wij blijven als menschen, naar niets vragen, doch genieten, wat God ons geeft en dan wordt ons, wanneer wij sterven, de hemel geopend. De arme mensch echter vergeet, dat hij gansch en al mensch is. Hij heeft zulke hooge gedachten in het hoofd, hij wil zichzelf verheffen en ten hemel opklimmen. Daar blijft dan echter de mensch tusschen aarde en hemel hangen. Op de aarde heeft hij niets, hij geniet niets van de aarde en van de hemel heeft hij ook niets. Welk een schande, dat de mensch niet wil blijven op de plaats en in de stand, waar hij door God is geplaatst, maar zich met zijn fantasie van goed en kwaad hoog daarboven verheffen wil. Dat zien wij reeds bij de kinderen. Zij willen altijd klauteren, op tafels en stoelen, op hekken en palen klimmen, veel liever dan op de begane grond te blijven. En evenzoo doen de ouden. Wij vergeten, dat wij vleesch zijn, en dat onze gedachten vleeschelijk zijn. Onze fantasie is vol van hooge dingen en wij zweven tusschen hemel en aarde. Daarom zeide de Heere op

Sinaï tot het volk: „Wacht u op de berg te klimmen en deszelfs einde aan te roeren; al wie de berg aanroert, zal zekerlijk gedood worden. Geen hand zal hem aanroeren, maar hij zal zekerlijk gesteendigd of zekerlijk doorschoten worden; hetzij een beest, hetzij een man, hij zal niet leven!” (Ex. 19 : 12 en 13). Ik kom neder tot het volk! De Heere wil tot het volk nederdalen. Dat is Zijn troostrijk Evangelie.

Vervloekt is hij, die aan het hout hangt. Waarom staat hier „hout”? Wordt daarmee een *kruis* bedoeld? Dat is niet zeker. Het was eenvoudig een boom. Het kan echter ook een hout zijn met een dwarsbalk aan het bovineinde. Ten minste was het naar de Grieksche vertaling een hout met een dwarshout, een uit twee stukken bestaand hout, dus ongetwijfeld een soort van kruis. Doch dit zegt niets, tot een kruis bezigt men hout. Waarom echter hout? Waarom staat hier: „Vervloekt is hij, die aan het *hout* hangt”? Aan een *hout* hing eens ons gansche leven, al ons geluk, onze eer, heerlijkheid, vrede, welstand! Toen heette het: Eet niet van deze boom, Ik geef u alles, alles, maar eet niet van deze boom!; bemoei u niet met hetgeen goed en kwaad is, maar geloof Mij, vrees Mij en bewaar de hof, zooals Ik u gezegd heb! Maar de duivel was vervuld met nijd en kon het niet uitstaan, dat hier een schepsel in Gods beeld wandelde. Hij dacht: kon ik toch maar Eva of Adam aan deze boom opknoopen! Hoe zouden wij duivelen juichen, wanneer Gods eer alzoo geschonden werd! Nu heeft hij het met Eva door allerlei sprongen zoover gebracht, dat hij haar onder de boom heeft en daar betoovert hij haar met allerlei vleiende woorden zoo lang, tot zij eet en haar man ook geeft. En wat was daarvan het gevolg? Hun oogen werden geopend en zij zagen, dat zij naakt waren. Nu wist de duivel wel: naar Gods rechtvaardigheid moet thans Adam aan deze boom genageld, aan dit hout opgeknoopt worden! Denkt niet, dat misschien de straf aan het kruis een bij God willekeurige straf was, integendeel, zij was naar heilig recht. De mensch zal zoo tot een voorwerp van afschuw gesteld worden. Nu hij het kleed Mijner heerlijkheid en Mijn beeld heeft afgeworpen, zal de mensch als een gruwel en een voorwerp van afschuw hangen aan die boom! Dat was eigenlijk het rechtvaardig oordeel van God. Dat wist de hel wel en zij juichte. Maar daar kwam de eeuwige Wijsheid, daar trad de Zone Gods tusschenbeiden en sprak: Ik zal genoegdoening brengen aan de geschonden gerechtigheid! Naakt wil Ik Mij tot een gruwel aan het hout laten nagelen. Adam, neen, hij zal niet aan het hout gehangen worden, wel

heeft hij het verdiend, maar Ik, Ik heb een middel gevonden, opdat hij verzoend wordt en bij dit hout nedervalt en van schaamte en schande de mond niet zal durven opendoen, wanneer Ik hem alles zal hebben vergeven.

Dit heerlijke Evangelie moest gepredikt en gehandhaafd worden, niet alleen in de offers en ceremoniën, maar ook in hem, die uit het midden der anderen genomen werd en als een voorbeeld, als een voorwerp van afschuw, als een gruwel voor God aan het hout hing. — Het is wel opmerkelijk, dat deze straf nooit werd opgelegd aan *vreemdelingen*. Wat God zegt van hem, die het oordeel des doods waardig was en gestraft werd door de dood, waarop nog het hangen aan een hout volgt, zegt Hij van iemand uit Zijn volk. Het was een kind van Abraham, een Israëliet uit Israëlieten, iemand, die tot Gods volk behoorde, genomen uit het midden van Gods volk. Zulk een voorbeeld van Zijn wraakeischende gerechtigheid en van Zijn genade heeft God aan geen ander volk geopenbaard, maar het alleen gesteld in het midden van Zijn volk. Dat moest heenwijzen op Hem, die nederdalen zou van uit de hooge hemel en nochtans Israëliet uit de Israëlieten, een Kind van Abraham was, Een uit Gods volk, voor welke allen Hij de vloek wilde dragen en als een afschuw aan het hout hangen. Uit het volk, dat Gods volk was en is, een van eeuwigheid uitverkoren volk, waarvan wij lezen: „Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden!” Een volk, dat niet enkel bestaat uit Joden, maar uit alle volken en geslachten en tongen vergaderd wordt, door hen in Israël, in Gods Gemeente in te lijven. Daar hebben wij dan deze openbaring en verheerlijking van de wraakeischende gerechtigheid, de toerekenende gerechtigheid en de plaatsbekleding; zij bestaat alleen in het midden van dit volk. Daar is Een, een Broeder uit het midden der broederen. Hij heeft ons vleesch en bloed, Hij is een Besnedene Gods, een Kind van Abraham. Het gansche volk heeft verdiend gehangen te worden, reeds in Adam en door eigen schuld. Daar echter God Zijn volk en Adam niet aan het hout wil slaan, neemt Hij den anderen Adam en Deze neemt het op zich, is de ware Izak, draagt zelf het hout, waaraan Hij hangen moet. Onze schande en onze smaad, en dat wij een gruwel zijn voor God, Hij neemt het op zich, en laat zich naakt en bloot aan het hout hangen, zoodat de zon er van verschrikt en bij deze aanblik niet meer kan schijnen. De schande nu, die Gods volk over zich heeft gebracht door de zonde, de Godonteerende zonde, heeft veroorzaakt, dat het gehangen moet worden. Maar nu komt Christus,

opdat deze schande bedekt zij, opdat het voor de Gemeente blijve staan, trots duivel en hel: „Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is”. En zij zal niet ontbloot staan en niet te schande worden voor de rechterstoel van Christus, ten jongsten dage, maar bekleed worden met de heerlijkheid van Christus, terwijl Hij aan het kruis hangt, naakt en bloot. Gods toorn moest op ons komen vanwege onze schande en overtreding. Wij moeten Zijn vloek verwachten, maar nu komt Een en boet voor al de anderen, door Zijn hangen tusschen hemel en aarde.

Is er nu onderscheid tusschen een gewone dood en de dood aan het kruis? Heeft het iets meer in, dat Hij *gekruisigd* is geweest, dan dat Hij een andere dood gestorven ware? Ach, van Gods Wet weet de mensch niets af. Maar vervloekt is een ieder, die niet blijft in al hetgeen geschreven staat in het boek der Wet, om dat te doen. Wanneer God ons zaligmakend overtuigt van onze zonde, dan gevoelen wij deze vloek, dan is die ons hart binnengedrongen. — Zoolang wij daarheen gaan als eerlijke lieden, zoolang verstaan wij er niets van. Maar als de geestelijke politie ons staande houdt en overtuigt van deze en gene zonde en schandelijke daad, dan liggen wij voor God in onze schande en onze smaad, worden voor God een gruwel en belijden: wij hebben billijk verdiend aan een boom gehangen te worden als een voorwerp van afschuw voor hemel en aarde. Dan komt de nood aan den man. Waar zal ik heenvlieden? Waar zal ik blijven? Ik heb de eeuwige dood verdiend! Ik gevoel in mijn ingewanden de vloek en kan die niet opheffen! Wat kan ik ter verzoening geven aan Hem, Die alles heeft? In zulk een nood houdt de Heilige Geest aan de ziel het eeuwige Evangelie voor. Daar opent Hij de oogen der ziel, zoodat zij den Heiland ziet aan het kruis, zoodat zij verstaat, wie Hij is, die daar aan het kruis hangt als een voorwerp van afschuw, een gruwel en een vervloekte in Gods oog. En waar zij dat ziet, daar moet zij Hem hebben en zij wordt Hem ingeplant door een waarachtig geloof. Dan worden de ringen gewisseld, de trouwringen! en Hij zegt: Ik neem *uw* schandring aan Mijn vinger. De vloek, die gij hebt verdiend, Ik neem hem op Mij. De bitterheid, de spot en hoon, die in deze drinkbeker der vervloeking lag, heb Ik tot de laatste druppel toe gedronken. Gij zult daarvan niets drinken! Hier hebt gij *Mijn* gouden ring! Mijn eer! en op wat grens of gebied gij ook wordt aangehouden, — dit is uw pas! Amen.